

Kansallispuistoissa ja luonnonsuojelualueilla

Sisällys

Kurjenrahka ja Hankoniemi 2016	2
Patvinsuolla 2015	9
Leivonmäen Kansallispuisto 2015	14
Etelä-Konnevesi 2014	17
Kolovedellä	20
Susia Salamajärvellä	21
Linnansaari	22
Isojärven yö	23

Sumukaaren päässä on aarre, Patvinsuo

Kurjenrahka

Monet, hyvin monet käyvät etelässä lomailemassa. Vievät rahojaan vieraisiin, kilpailukykyisiin maihin. Ehkä uusi (kilpailukyky) kiky-sopimus saa porukan pysymään enemmän kotimaassa.

Toukokuun viimeiset ja kesäkuun ensimmäiset päivät olivat oikein loistosäätä. Sääennusteiden mukaan meillä ilma oli viilenemässä pohjoisesta tulevan virtauksen takia ja lämpimän sään ennustettiin jatkuvan Etelä-Suomessa vielä muutaman päivän. Siksi lähdimme mahdollisimman etelään Turun seudulle ja Hankoniemeen joka on kuulu lintupaikkana varsinkin muuttoaikaan, sekä hiekkarannoistaan ja valtavasta autojen vapaasatamasta. Lähdimme matkailuautolla, tarkastamaan oliko puheissa perää. Ja pysyisimme kotimaassa kuin suutari lestissään.

Samalla kävisimme Varsinais-Suomessa sukuloimassa ja sitten pääkaupunkiseudulle lakkiaisiin syömään täytekkua. Helteisellä säällä vasta-aurinkoon ajettaessa tarvittaisiin ohjaamon ilmastointia ja hyvää äänieristystä rengasmelulta. Tässä kulkineessa sellaisia ei ollut vaan ohjaamossa istutaan niin korkealla, ettei aurinkosuojia tarvitse tuulilasin yläosassa ollenkaan, vaan ne pitäisi olla alaosassa estämässä auringon paistetta etumuksille. Vaikka lähdimme aamulla heti kun ennätimme, oli aurinko jo kohonnut korkealle kuumottamaan. Puhallinta suurenneltiin ja vaatteita vähennettiin, mutta hikoamista ei voinut välttää. Reilu ilmavirtaus kuivatti onneksi ihon mutta suola jäi. Ja maistui kämmenselästä nuolaistessa. Kuin merimiehillä.

Ensimmäiseksi yöksi menimme Kurjenrahkan kansallispuistoon. Seutu oli nimensä veroinen. Vajaa kymmenen kilometriä ennen kohdetta näimme ensimmäiset kolme pesimätöntä kurkea pellolla. Tarkkailumme oli turvallisuuskysymys, sillä alueella on runsaasti valkohäntäpeuroja. Kohta näimmekin yhden tiellä ja toisen aivan tienvarressa metsänpuolella, siis kurkiparin.

Puistoalue on pirstaleinen muodostuen useasta erillisestä alueesta. Reitin Pukkipalon P-alueelle opasti älykännykän HereGo navigointisovellus. Noita pikkuteitä ei Google Maps tuntenut.

Yövyimme rauhallisella ja hiljaisella P-alueella ja kävimme aamutuimaan katsomassa, savolaisia kun olemme, luonnollisesti Savojärveä ja sen luontopolkua.

Suuret suot, Kurjenrahka ja Lammenrahka jäivät tutustumatta ja siirryimme Takaniitynkallion näköalapaikalle. Siellä huilatessamme kiikaroimme sitkeästi kauas avosuolle ja viimein

havaitimme kaukana suon takareunassa liikettä. Nyt siellä on valkohäntäpeuroja.

Ei, ei vaan tietenkin pystypäin astelevia kurkia.

Sitten teimme patikkaretken kansallispuiston arvokkaimpaan osaan, vanhaan kuusimetsään.

Suuntavaisto oli talvikunnossa, opastaulut piilottelivat eikä karttaa ollut mukana. Mutta oli uusi älykännykkä. Sen ilmainen retkikarttasovellus näytti uusinta peruskarttaa ja kuitenkin vanhoja, umpeenkasvaneita polkuja eikä neuvonut minnepäin mennään. Ja olin menopäällä. Mutta karttasovellus näytti hienosti jälkikäteen, minne olimme menneet ja eikun takaisin. Heti kohta kartta kääntyi taas paluusuuntaan ja näytti myös kompassisuunnan ja asteet. Hyvä näinkin.

Päivän lämmentyä kävimme jaloittelemassa myös kansallispuiston ”pääpaikalla” Kurjenpesän luontotuvan ympäristössä ja Rouva tietenkin uimassa. Huh huh.

Kurjenrahkan kansallispuiston tupasvillasuota.

Varsinais-Suomessa me tyydyimme näihin karuihin maastoihin lehtojen sijasta. Eikä Kurjenrahkan kansallispuisto ollut mielestäni kokonaisuutena kaikkein komeimpia kansallispuistojamme. Ehkä kokematta jääneet suuret rahkasuoalueet olisivat antaneet paremman kuvan. Olihan sinnepäin Suomea saatava kansallispuisto.

Hankoniemelle

Kävimme tapaamassa sukulaisia, syömässä ja saunomassa. Ja viimeinkin asetin kännykän ilmaiseen HereGo-navigointiohjelmaan Hangon Tulliniemen. Sitten ajelimme Suomen Turusta pikateiden sijaan tasaisia, vastikään päällystettyjä muodokkaita maanteitä pitkin Kemiönsaaren ja Raaseporin kautta Tullinieman uimarannan P-alueelle. Sopivasti auringon laskun aikaan. Juuri niin kuin pitikin. Kylläpä osattiin hyvin.

Komeaa oli.

Iltalenkillä tarkentui ohitetun liikennemerkin lisäkilvet, jossa pysäköinti ja siis yöpyminen oli kielletty yöllä. Noin päinhän se oli, että yöllä pysäköinti on kielletty, jos kilvessä on 22 – 07 lisäkilpi.

Muut paikallaolijat eivät kai ymmärtäneet sitä vertaa lisäkilpien merkityksestä. Olivat jääneet sakon uhallakin upealle paikalle nukkumaan.

Siirryimme suosiolla viereiselle vapaasataman P-alueelle, sillä päätökseni on, että edellinen saamani pysäköintisakko oli paitsi ensimmäinen myös viimeinen. Paikka osoittautui perjantai-iltana rauhalliseksi päinvastoin kuin kotikunta Leppävirta, vaikka molemmat ovat väestötapiokuntia. Poliisivaltuudet omaavilla tullimiehillä lienee osuutta asiaan.

Aamulla lähdimme sitten reippaasti Hankoniemen lounaisrannan luontopolulle katselemaan karua hiekkarantaa kakkärämäntyineen. Niemellä on todellakin kilometrikaupalla (karkeaa) hiekkarantaa sekä alkukesän kylmää vettä. Näytti kuin rantatörmää oli vahvistettu paikoin aallokon kulutusta varten kippaamalla kivikasoja lähes luonnollisen näköisesti. Vain pieni viimeistelylevitys oli mielestäni jäänyt tekemättä. Aallokolta ilmeisesti.

Avara ja laaja näkymä avomerelle oli myös mieleinen lehtotorpassa asuvalle. Välillä.

Haljennut haaksirikon kärsineen puualuksen runko oli alkumatkan nähtävyys, josta oli tehty oikein opastaulu. Näin pitkälle rantaosuudelle oli saatu taukopaikka ja penkki.

Me olimme tulleet tänne tallustelemaan pitkin rantapolkuja sekä katsomaan ja kuvaamaan luontoa ja merilintuja niemen kärjen Uddskatanin luonnonsuojelualueelle. Niinpä jatkoimme matkaa. Polku oli pientä pyöreää irtokiveä, jossa askelmitta jäi puolikkaaksi aiotusta. Miten tällaisesta matkasta selvitään, tuli heti mieleen, ja kohta myös miten takaisin päästään.

Meressä kelluskeli ujoja naarashaahkoja poikasparvineen. Lapintiirat viihtyivät täällä Suomenniemen eteläisimmässä niemessä naurulokkien seurana.

Alkumatka oli siis karua tiirojen hietikkoa, lokkien, haahka- ja isokoskelo- poikueiden uima- ja kasvupaikkoja. Rantatörmällä kasvoi siellä täällä merikaalia ja muita rantaheiniä aaltojen pyöristämien pikkukivien lomassa.

Sitten pääsimme komeaan kilpikaarnaista männikköä kasvavaan osuuteen, jossa polku oli joutuisaa ja miellyttävää astella raikkaassa merelle ja pihkallekin tuoksuvassa ilmassa. Askelmitta piteni. Merituuli oli taivuttanut ärjyessään mäntyjen latvat ja kallistanut kokonaiset puutkin maalle päin.

Viimein sukelsimme luonnonsuojelualueen rehevään, ennennäkemättömän upeaan tervaleppälehtoon.

Siellä oli monia mestarilaulajia kuten mm. kultarinta ja luhtakerttunen. Kaikkia korkeimpia lauluääniä en kuule hyvin, joten tyydyin etäämpää kuuluvista äänistä Rouvan lajitunnistuksiin ja ihasteluun.

Kontrastia luonnolle antoi vapaasataman uudet tullaamattomat autot, citymaasturit. Mutta ne eivät kiinnostaneet juurikaan, sillä olen aina hankkinut autoni kunnolla ja useita vuosia testattuina.

Istahdimme viimein näköalapaikan turvallisen lujalle peruskalliolle. Sieltä näkyi hyvin lahdelman matalikkoon ja särkälle. Ja olihan siellä kivien lisäksi itäsuomalaiselle harvinaisempia merilintuja, jotka tulivat ihan lähelle kiikarilla katsoen.

Karilla tökötti muutama persoonallinen merimetso kaulat pitkällä siipiään kuivatellen, suuri merilokki ja kaksi Naton jenkkihelikopteria suorittivat ohilennon ja äänekkäästi toraileva valkoposkihanhipari tuli paikalle uimaan. Onneksi rauhoittuivat pian. Meriharakka näytteli komeaa porkkananokkaansa, ilmassa kieppui pääskyjä ja tiiroja ja siitä päätellen myös runsaasti hyönteisiä.

Pesimättömiä nuoria kyhmyjoutsenia oli matalikoilla runsaasti.

Noiden raskaiden lintujen lentoönlähtö vastatuuleen oli ilman säilyttelyäkin rajua, räpylät ja siivet läiskyttivät vettä ja vauhdin kiihtyessä siivistä alkoi kuulua vonkuva lentoääni. Kovin kuulemani linnun lentoääni, joka kuulosti tosikkomaiselta laululta. Vertauskohtana oli tutumpi laulujoutsen, joka toki läpsyttelee myös vettä lentoon lähtiessään, mutta sen lento on lähes äänetöntä päinvastoin kuin sen kauas kantava joikaava laulu.

Viivymme paikalla pitkään, mutta kova kallio kontra persuukset kannustivat meidät liikkeelle. Eväsreppukin oli tyhjentynyt heti tauon alkuhetkillä. Ja tulihan tuolla seisoskeltuakin jo riittävästi. Seipiä en ole kiikareihini vielä hommannut, mutta uusimman ideani mukainen, monikäyttöinen seipi/kävelykeppi tai yksijalka satulalla, ei liene enää monenkaan vuoden päässä.

Tarkkailin merinäkymien rinnalla syrjäsilmillä myös nuorehkoa naista, ehkä lintuaseman tutkijaa, joka liikuski lehdoissa polkujen ulkopuolella meitä väistellen ja näppäili tablettiin kuvia ja kirjoituksia. Me käytimme tutusti lyijykynää ja muistiinpanovihkoa.

Päivä oli taas lämmennyt ja jouduimme lähtemään kiireellä lakkiaiskahville. Tietenkin vilvoittava tuuli tyyntyi, ja taas paluumatka tuntui pidemmältä kuin menotaival. Paikka oli kuitenkin niin upea, että uhkasimme mennä sinne joskus uudelleen. Ja niemen kärkeen saakka.

Ohitimme nopsaan sodanaikaiset saksalaisten lahot parakit.

P-paikalla oli reissaajia varten roskis ja jopa vesiklosetti, johon tyhjensin vaunun kemssan vaivihkaa. Harmaavesisäiliön vajuuttaminen ei mennyt yhtä hyvin. Suihku- ja hiustenpesuedet olivat täyttäneet vesisäiliön äärimmilleen. Rouvan ollessa tuulessa kuivattelemassa hiuksiaan kauempana, peruutin auton perän nurmikolle ja laskin sinne harmaavesiä, kunnes WC/suihkukopin lattia kuivui. Nurmikolla kaikki vesi ei yllättäen imeytynyt maahan, vaan vettä valui pienessä puroessa pikkuhiljaa asfaltille lammikoksi. Meille tuli äkkilähtö Hangosta.

Lakkiaiskahvien jälkeen saavuimme iltasella Savon eteläreunalle Vihantasalmelle, jossa yövyimme illan jäähtyessä. Aamupäivällä kotona matka sitten tuntui todellakin etelänmatkalta, sillä ilma täällä oli kylmä ja lämpötila yöhallan jälkeen vain reilu viisi astetta. Pohjoinen tuuli vielä riepotteli viimeiset kukat pihlajista. Ensitöikseni suurensin torpan huonetermostatteja.

Taisi olla tämän kesän ainut etelänreissu, sillä suunnitelmat muille pidemmille matkoille ovat pohjoisessa ja ihan jäämeren rannoille asti. Siellä ei liene liian kuumaa.

Kuvat ovat kameran kantajan ottamia, paitsi pari pehmeämpää älykännykälläni napattuja.

Patvinsuolla 2015

Taas kerran halusimme luontoretelle Patvinsuon kansallispuistoon. Siellä on paljon sellaista luontoa, josta pidämme; aavaa suota, vanhoja mäntyjä, vesistöä, hiekkarantoja ja marjoja ja villieläimiä. Ja tukikohtana on matkailuautomme.

Ilman minkäänlaista kiirettä matkanteko tulee olemaan miellyttävää, kun viereisellä penkillä istuu ja hymyilee oma rouva. Hän on pukeutunut aivan huvikseen ”parhaimpiinsa”, lämpöiseen muotojen mukaiseen villamekkoon, säätetystään tummanpunaisten leggingsien sisään, jaloissa avoimet kiilakorkokengät ja rinnalla kalevalariipus. Tiedän, että reissusta tulee mahtavaa. Tulistelua nuotiolla, iltapalaksi kiellettyä epäterveellistä grillimakkaraa ja vahvaa punaviiniä. ja jatkoilla vaunussa hieman sherryä.

Oli syyskuinen varhaisaamu kun lähdimme ajamaan itään, oli viher-ruskan aika puissa. Luvassa oli hyvää mutta kaunista säätä, suon mahtavaa ruskaa, tähtinen taivas ja lämmin yö.

Sepe-koira nousee lattialla istumaan ohjaamoistuinten välissä ja silitän sitä päästä. Pysähdymme eräälle uimarannalle aivan tien viereen. Rouvan ulkoillessa metsän reunassa ja vedenrajassa Sepe on mukana totta kai, turvana. Se ei mene uimaan, ei kastele turkkiaan edes sateella jos ei ole pakko. Viisas koira. Sillä aikaa minä keittelen kahvit.

Joensuun lähellä upealla tielaitoksen levikkeellä Viinijärven Kuoringassa kokkaamme ja lämmitämme kotona tehtyä kotiruokaa ja lounastamme. *Eräänä kesänä tällä matalalla hiekkarannalla rouvan polskiessa rannassa, nousi vedestä hänen takaansa yllättäen Ahti tai mustapukuinen sukeltaja, naamari kasvoillaan ja harppuuna kädessään. Piru säikäytti*

Patvinsuon opastuskeskuksen P-alue oli täynnä autoja, joten poistuimme vähin dieselmoottorin äänin toiselle P-alueelle, jossa matkailuautoissa yöpyminen on sallittu. Aivan vieressä on hiekkaranta ja keittokatos helloineen. Tänne leiriydyimme.

Heti kohta perässämme saapui toinenkin matkailuauto, uusi Mercedes Benz retkeilyauto, jossa oli mahtava kääntyvä satelliittiantenni ja aurinkokenno katolla.

Tuolla Belgialaisella eläkeläispariskunnalla oli myös koira mukana. Kohta koirat olivat hihnojensa päässä toisiaan tuijottamassa. Sepe lakkasi haukkunsa ensi kiellosta, joten aloin aavistella, että tuo pienikokoinen pystyhäntäinen ressuska on tyttö. Ne ymmärsivät heti toisiaan. Sepe saksanpystykorva ja vierasmaalainen luppakorva. Koirien kieli oli yhteinen.

Oli jo iltapäivä, joten lintutornille patikointi jätettiin aamuun. Sillä tarkoituksena oli olla ensimmäisenä pitkospuilla ja havaita eläimiä ennen toisten turistien häirintää. Kävimme marjastamassa puolukoita ja etsimässä karpaloita ja sieniä heikolla menestyksellä.

Oikeastaan en pidäkään sienistä erityisemmin, esim. viime kesänä, kun herkkutatteja tuli roppa- ja koppakaupalla ja niitä oli pakastimen täytyttyä viikon joka päivä ruokapöydässä.

Teimme pienen kuvaus ja kiikarointi retken Suomujärven Huutoniemeen. Jäät olivat puskeneet vallej rantaan.

kuvassa männikköä ja hiekkarantaa

Alueelle oli saapunut jo kolmas matkailuauto, pitkä sadan tonnin täysintegroitu Carthago.

Katselin sitä hieman karsaasti, kuten asiaan kuuluu. Nuokin vielä. Kohta porukkaa on kuin torilla. Autosta ilmestyi ulos vanha pурсiseuratuttuni vaimonsa kanssa.

Kutsuimme heidät hetken juteltuamme rannalle nuotioiltaan auringon laskun jälkeen.

Iltausvaa nousee järvestä ilman viilentyessä.

Minunkin oli aika ottaa esiin jotain näyttävää, sillä matkailuautoilu on varusteretkeilyä.

Kaivoin luukusta esille pahvilaatikon ja kannoin sen rantahietikolle puupenkin luo. Virittelin laatikosta esiin oman grilli / nuotio -padan kuivine koivuisine polttopuineen. Sytyttelin nuotion tuohisilla ja tuttujen naapurien saavuttua paikalle teimme kunnon tulistelu roihun. Siitä syntyikin hyvä hilllos makkaran paistoon.

Kuvassa pata toisella reissulla sytytysvaiheessa. Varusteisiin kuuluu alla oleva alumiini vati, ritilä ja halsteri sytykkeiden ja polttopuiden lisäksi.

Teimme penkille kattauksen hiilloksen valmistuessa. Makkarat halsteriin ja ritilälle, puolukkahilloa, sinappia, paperia, paperi lautaset ja mikit, punaviiniä. Tähdet tulivat tuikkimaan taivaalle ja satelliitit vaeltelivat sinne tänne tarkkaillen nuotiolla istuvia.

Belgian eläkeläiset olivat jo menneet yöpuulle emmekä herättäneet heitä nuotiolle.

Vain kuu puuttui. Ehkä hyvä, sillä kohta alkoivat revontulet näkyä järven päällä. Juoksin pimeydessä vaunulle noutamaan kameraa, sillä halusin ikuistaa tuon näyn. Missä se kamera on? Rouva oli piilottanut sen hyvin pois näkyviltä. Aikani kaiveltuani paikkoja totesin, etten ole varma millä asetuksilla ja valotusajalla kuvaus olisi tehtävä saadakseni hyvän kuvan. Jalustakin tarvittaisiin, joten annoin kameran olla ja menin takaisin rannalle tyhjin käsin. Reposen loimotus oli käväissyt poissa ollessani hyvinkin upeana, mutta nyt se oli haipumassa pois. Ja nuotiokin oli hiipunut. Näin mukava ja nostalginen grilli-ilta sai luonnollisen lopun.

Heräsimme aikaisin ja noudin grillipadan pois ja eikä paikalle jäänyt merkkiäkään pidetystä nuotiosta. Muita varoen hiivimme pitkospuille reppu, kiikarit ja kamera mukanaamme. Aamusumu oli sakea, metsä ympärillämme tuntui sopivan uhkaavalta. Olin varma, että pian näkisimme karhun suolla. Tai ainakin riekon räpsähtävän siivilleen pitkospuilta.

Annoin rouvan kulkea edellä kameransa kanssa. Hän on nimittäin paras kuvaaja meidän perheessä ja minä vasta toiseksi paras. Hänellä on myös parempi kuulo ja kyky havaita ja tunnistaa lintuja äänistä. Saattaisihan vastaan tulla karhukin. Riekostakin oli epäsuora havainto, kakka pitkospuilla. Siihen ei liukastuttu.

Edellisellä kerralla vielä paikalla olleet eläinaiheiset puuveistokset oli lahonneina kerätty pois polun varrelta. Luulen jonkun pitkospuita rakentaneen tehneen niitä moottorisahalla.

Aurinko alkoi herätä sumun takaa antaen punertavaa valoa suolle.

Kastepisaroiden kirkastamia hämähäkin seittejä oli varvikko aivan täynnä. Suo varvikossa oli jo ruskaa.

Keltapäinen pohjantikka käväisi läheisessä keloutuvassa suomännysssä. Ja matkalla varikset raakkuivat ja odotimme jo näkevämmme karhun. No, kohta sumu haihtuu ja katselemme nallea turvallisesti tornista kiikaroiden.

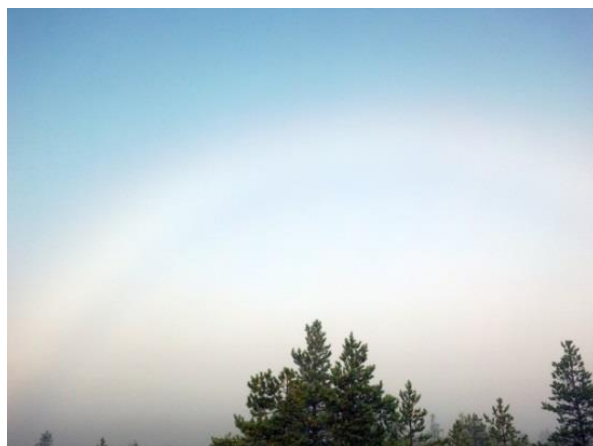
Aurinko kirkastui ja suureni tiheimmän sumun aikaan.

Kymmenien kuvien jälkeen ja teerien kukerrusta välillä kuunnellen, saavuimme viimein 3,5 km:n päähän lintutornille ja siellä olikin meille yllätys. Belgialainen tyttökoira oli vapaana tornin alla ja annoimme Sepen mennä tekemään tuttavuutta. Myös ystävällinen ja puhelias belgialainen mummi oli paikalla juromman ukkonsa kanssa. Papparainen käyttäytyi suojelevasti koiraansa kohtaan, vaikka Sepellä oli vain hyvää mielessään.

Ukkeli oli raahannut valtavan kuvauskaluston tornille ihan turhaan ja ehkä siksi oli hieman äreä. Hän oli ollut edellisenä yönä onnistuneesti kuvaamassa kojulta susia ja kuvasaalis eläimistä oli täällä tasan nolla. Ilmankos he menivät aikaisin nukkumaan edellisenä iltana.

Erosimme ja Sepe nousi edeltä jyrkkiä tikasrappuja torniin. *"Hallo lo produzieren"* I. hei katso tuota, sanoi frau, kun Sepe nousi itsekseen jyrkkiä tikasrappuja ja nyt Opa alkoi myös ihastella saksanpystykorvaamme. Narttu kun sai olla rauhassa.

Sumukaari suon yllä. Siinä oli myös hieman värejä sateen kaaren lailla.

Aurinko nousi kuitenkin hyvää vauhtia ja se poisti viriävän tuulen kanssa sumun.

Upea
nimikko-
suo tuli
näkyviin.

tummasyyskorento.

Nyt eväiden loputtua, saimme näkyviin jo äänistä tunnistettuja joutsenia. Yksi pesimätön pari oli varannut suolammen tulevaisuksi pesäpaikakseen ja häätisteli äänekkäästi ja fyysisesti pois lähistölle saapuneen lajitoverin. Kiikareihin tarttui suolta kymmenen laiduntavaa valkoposkihanhea.

Sepe ja minä aloimme liikehtiä levottomasti ja siitä rouva teki oikean johtopäätöksen, että lähdetään paluumatkalle. Heti kohta saimme ihastella parinsadan valkoposkihanhen auralentoa ohitsemme. Ne eivät malttaneet pysähtyä ruokailemaan. Ehkä meidät havaittuaan.

Reppu keskellä selkää tasapainotti kaksijalkaisen keinahtelevaa kävelyä pitkospuilla. Katse oli pidettävä jaloissa, mutta välillä kannatti pysähtyä katselemaan. Nelijalkainen kaverimme olisi mielellään juossut. Olihan reitillä toisen koiran tuoksua.

Patikkakengät kopsuttivat tiuhaan pitkospuuta ja pitkospuut ohjasivat onneksi samalle parkkipaikalle josta olimme lähteneet.

Levähdettyämme hetken vaihdoimme paikkaa kansallispuiston lounaiskulman infopisteelle. Siellä retkeillessämme olimme kuulleet kerran suden ulvontaa parin kilometrin päässä olevalla lintulavalla. Sinne halusimme mennä rohkeasti uudelleen. Suunnitelmissa oli käydä marssilla ja yöpyä sitten P-paikalla. Täällä oli niitä alussa mainittuja Patvinsuon eläimiä, joita olimme tulleet tänne katsomaan. Nämä olivat kuitenkin niin verenhimoisia, että päätimme ottaa neuvoa antavat nokoset hyttysverkkojen suojassa. Ja lähteä kohta kotiin saunomaan ja rentoutumaan hektisen luontoreissun jälkeen.

Tänne tulemme uudelleen muutaman vuoden kuluttua.

Leivonmäen Kansallispuisto 2015

Kaikissa kansallispuistoissa ei ole tullut vielä käytyä. Nyt vuorossa oli Jyväskylän eteläpuolella sijaitseva Leivonmäki. Mutta mikä mäki? Sellaista ei paikalla näkynyt vaikka pienempiä mäkiä oli normaalin oloisesti. No, ei nimi miestä pahoita vai miten se menikään. Leivonmäen kansallispuistoon kuitenkin mentiin.

Lähtöpaikkana oli nimikkokylä Leivonmäki Jyväskylästä etelään, josta jatkettiin hyväkuntoista mutkaista päällystetietä länteen. Kartanluvun ansiosta heti kohta löydettiin komea lintutorni Vapon Ruukkisuon turvetuotantoalueen reunalta. Torni oli tukeva kaksikerroksinen, myös liikuntarajoitteisille ja vauvaimmeisille sopiva. Alueella oli myös hirsilato opastuskarttoineen ja hyvää, kovaa parkkialuetta karavaanarille. Paikka oli oikein rauhallinen ja olimmekin jäädä sinne yöpymään, mutta ...

Näkymä tornista olivat tosi ankea (ei kuvaa). Ruskeaa tasaista turvetta ja muutama suorakaiteen muotoinen vesialue. Kaksi sorsaa uimassa ja pari kalalokkia siivillään. Vihreää kasvillisuutta ei ollut, vain hapanta turvetta, eikä siten ravintoa linnuille eikä hyönteisille. Jos paikalle on tullut keväällä muuttolintuja, ne ovat joutuneet jatkamaan nälkäisinä matkaansa paremmille ruokamaille. Ehkä tulevaisuudessa kasvillisuuden vallattua tasaisen maan paikalla voivat elää myös linnut. Toivottavasti torni kestää lahoamatta.

Kirveslammella

Mekin lähdimme äkkiä jatkamaan matkaa Kirveslammen P-alueelle. Siellä oltiin jo Leivonmäen kansallispuiston alueella ja rauhallisella yöpaikalla. Luontopolulla Kirveslammen ympäri havaittiin yllättäen lintuja. Ensimmäisenä Liro. Lintutornissa kiikaroidessamme tuli erään kaukana olevan kelon päähän jalohaukka tähyttämään. Toisaalla korvit varoittivat ja havaitsimme lennossa mehiläishaukan.

Suo oli ihmeen monivärinen ja tornin vieressä oleva lampi kaunis. Kituvan suopetäikön joukossa tuntee itsensä elinvoimaiseksi ja nuoreksi.

Viereinen Luupään geologinen luontopolku oli korkeampaa maastoa suppoineen. Kävimme illalla siellä kuuntelemassa kehrääjää, vaikkakin turhaan. Sepe bongasi teeren. Silmiin pistävää oli, ettei alueella ollut keloja. Entistä metsätalousmaata.

Selänpohja, Lintuniemi, Joutsniemi

Aamulla tosi varhain siirryimme pohjoisempaan Selänpohjaan tavoitteenamme patikoida Joutsniemen päähän. Alkumatkasta polku vei Rutajärven rannan mukaisesti.

Nyt löytyi jo keloja, jotka kuuluvat kansallispuistoon kuin seipäät ennen heinäpellolle. Rannassa oli myös lehtipuita, koivuja, pihlajia, haapoja ja tervaleppiä. Monipuolista sekametsää ja eikös vain rouva tunnistanutkin heti kohta pikkusiepon.

Pääsimme ajoissa reissuun ja olimme ainokaiset ihmiset polulla. Kuten toivomuksemme on luonnossa. Alkumatkasta järjestys oli normaali. Etummaisena innokas Sepe koira, sitten luontofriikki rouva ja minä lomsin peränpitäjänä suurikenkäisenä. Näin säästin voimiani.

Reppuun oli pakattu eväiksi mm. raikasta vettä ja nektariineja antamaan elinvoimaa.

Kannoin eväistä huolta, enkä jättänyt reppua silmistäni ennen perillä pidettyä taukoa.

Riittävä etäisyys kannatti kuitenkin pitää, sillä alueella oli runsaasti ravintoa hyönteissyöjille. Niinpä reippailin nuorison tyyliin huppu päässä itikoiden vuoksi.

Ne seurasivat rouvaa eivätkä näyttäneet häiritsevän häntä ollenkaan. Mutta minua, urosta, naarasitikat pyrkivät kaulailemaan ja imemään tuon tuosta. Nuo vapaamatkustajat istuivat valkoisella lakilla ja tekivät siitä kamikaze-hyökkäyksiään.

Matkalla ajoimme lähes huomaamatta tiehensä pitkäsiipisen sarvipöllön. Kuikat sen sijaan eivät kulkijoita säikkyneet ja saivat uiskennella ja sukellella rauhassa.

Vastarannalla kailottavat laulujoutsenet kuuluivat ja näkyivät Joutsniemeen saakka.

Neljän kilometrin päästä löytyi Joutsniemen pää ja polku loppui siihen. Järvessä oli niemen kärjelle tyypillistä ristiaallokkoa.

Joutsniemen oli jääkausi muokannut sopivasti poikittain tuuleen ja harjulla kävi vilvoittava ilmavirtaus järveltä. Se kuivasi niskan ja ajoi viimeisenkin itikan pois.

Karun ja kuivan harjun peittona oli vaalean vihreä mustikkavarpujen matto.

Paluumatkalla marssijärjestys oli kuvan mukainen. Koetin kaikkeni, mutta rouva ei jäänyt jälkeen.

Punainen reppu ei oikein istunut värinsä puolesta vaatetukseeni ja selkääni. Vajaan sisältönsä ansiosta kylläkin.

Puolivälissä paluumatkaa, Lintuniemessä, oli hyvin varusteltu tulistelupaikka pöytineen ja grillauskatoksineen. Sinne saakka oli päässyt joku porukka jo syömään eväitään. Ehkä paikka oli heille se etäisin piste reissussaan. Tai heillä oli vastustamattomat ja paljon paremmat eväät kuin meillä.

Loppumatkassa vastaan köpötteli kolme pirteää vanhusta sauvoineen ja hyttysenkarkotusvihtoineen. He pysähtyivät mielellään juttelemaan ja ihailemaan koiraamme.

Nyt parkkipaikalle oli jo tullut seurue muitakin retkeilijöitä. Käymälässä oli uusi ampiaspesä ja jätin sen luonnonystävänä koskemattomaksi ja muidenkin havainnoitavaksi.

Illalla kuuntelimme Jyväskylässä liiankin äänekkästä Sataman yö -tapahtumaa, kun itse aito Tom Jones ja Paula Koivuniemi konsertoivat.

Seuraavana lämpimänä päivänä seurasimme tervapääskyjen ilmailua.

Ja pääsimme itse asiaan, huolehtimaan tyttären tyttärestä vanhempien työ- ja lomamatkan ajaksi.

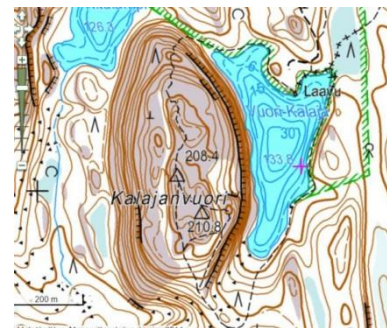
Pyöräilevä prinsessaa 4v.
Ja huom. ilman apupyöriä.

Etelä-Konnevesi 2014

Konneveden kansallispuisto perustettiin syksyllä 2014. Upeaa. Se sijaitsee Pohjois-Savon ja Keski-Suomen rajalla. Keskeisellä paikalla Suomea. Konneveden kunnan alueelta puistoon kuuluu pääasiassa Etelä-Konneveden saaristoa, maa-alueet ovat valtaosin Rautalammin kunnan puolella. Polkuverkosto on vielä vajavainen, mutta jyrkälle Kalajanvuorelle on jo merkitty polku.

Olimme liikkeellä harmaana joulukuun alun päivänä. Kunnostettu metsäautotie vei pysäköintialueelle reilun kilometrin päähän kohteesta. Matkalla oli raunio, kivijalka ja piippu, sekä perinnemaisemien talventörröttäjiä takiaisia, muistona vanhasta asutuksesta. Elämä on ollut tosi karua pientilalla korvessa.

Kartan mukaan korkeusero Kalajanvuoren lakipisteeseen Konneveden pinnasta on reilu 126 m ja Vuori-Kalaja -lammen pinnasta 77 m. Rinne näyttikin tosi korkealta lammen rannalta, vaikka huippua ei näkynyt. Kuopion kuuluisa Puijo on vain 10 m Kalajanvuoren huippua korkeammalla merenpinnasta. Laavu oli oikein komealla paikalla ja vieraskirjan mukaan porukkaa oli käynyt jo runsaasti.

Lähdimme kiertämään, kuinka muuten, vastapäivään. Esitteen mukaan huipulle menee polku etelästä lammen itäreunaa. Mutta tuossakin peruskartan kuvassa on polku myös pohjoisesta, tosin jyrkemmin korkeuskäyrien poikki. Siitä siis ylös. Retkeilijän kokemuksella tietää, että ylöspääsy onnistuu jyrkässäkin kohdassa vaikka kontaten, mutta alastulo on vaarallista takaraivolle ja häntäluulle.

Oli pientä pakkasta ja yöllä oli tullut hieman lunta ja kuuraa maahan ja vanhoille pitkospuille. Ne eivät ihme kyllä olleet liukkaat eivätkä myöskään polun kivet, eikä koko polku. Rannassa oli hieman kosteaa, joten patikointisaappaat olivat paikallaan. Ainakin välillä, kun polku nousi hurjan jyrkästi ylös rinnettä. Polun kivet, juuret ja koloset olivat tarpeen askelmina ja käsillä puista auttaen kipusin ylös ennen rouvaa. Seitsemän kilon painoinen Sepe-koira tosin veti pahimmissa paikoissa koko voimallaan, kun sitä oikein usutin.

Huipulla olikin sitten ihmettelyn paikka. Vuoren laki oli upeaa. Jäkälikköä. Jääkauden silottamien kalliokumpareiden päällä ja väleissä oli paljon siirtolohkareita. Ei maisemissakaan mitään vikaa ollut, mutta enemmänkin ihmeteltiin sitä, miten sydämen vajaatoiminnasta kärsivänä kapusin niin kovaa ylös. Hyvä minä. Kun rouva kehui ukon olevan jo imurointikuntoinen, ihan hengästyin, ja muistin hänen kuvanneen jääpuikkoja rinteessä ja olihan hänen untuvatakkinsa liian kuuma nollakelille.

Olimme siis ansainneet termoskahvit kotona leivotuilla juustosämpylöillä ja kanelikierrepullilla, salaatilla, tomaateilla... Olihan Rouva kantanut ne repussa tänne saakka. Kuvassa ensikattaus.

Laella seisoivat vanha kelottunut kolmionmittaustorni.

Oli aika kuvata lisää. Pikkupakkanen oli kuitenkin hyydyttänyt kameran vanhan akun ja vara-akku jäi tietenkin kameranlaukkuun autolle. Asia ei pahemmin harmittanut, sillä päivä oli niin hämärä, ettei hyviä kuvia olisi saanutkaan. Pääsemme paikalle uudelleen kerran kesällä. Nyt oli kännykän kamera taas tarpeen todisteiden saamiseksi.

Saapastelimme laella etelään ja parhaimmat näköalat olivatkin siellä, kuten näkymät Etelä-Konnevedelle. Vanha nelimetrinen kolmionmittaustorni tökötti paikoillaan keloutuneena. Tänne kannatti tulla tällaisena harmaan ajan kylmänä ja pilvisenä päivänä. Ehdottomasti. Ei kuuma eikä itikoita. Hankiaikaan Kalajanvuori ei kuitenkaan oikein sovellu retkeilyyn jyrkkyytensä takia.

Kuvassa vanhaa metsää etelärinteellä, todellista ilvesten ja liito-oravien maastoa. Siellä oli valtavia haapoja ja niiden rungoilla mm. raidankeuhkojäkälää. Myrsky oli kaatanut ja katkonut runsaasti puita, joten hyönteisillä ja tikoilla oli onnen päivät.

kuvat kännykällä

Lammen rannalla oli vanha tönö, jossa oli asunut viimeisin maanomistaja. Hän ei ollut kaatanut etelärinteen puustoa miesmuistiin ja siitä sai potkua luonnonsuojelualue, rantojen-suojelualueet ja koko kansallispuisto. Olkoot suojellut ikuisesti.

Mielestäni tuon em. heikkokuntoisen tönön voisi vielä kunnostaa vaikka taukotuvaksi. Ei Savossa kulttuuria ole liikaa.

Aikaa meni reippaaseen retkeen lähes kolme tuntia viiden kilometrin pituisella vaativalla luontopolulla. Ja korkeuserot vielä pidensivät matkaa. Ilmankos raikas karpalomehu maistui autolla tosi makealle.

Kolovedellä

Koloveden kansallispuisto on perustettu lähinnä Saimaan norpan suojelemiseksi. Alueella on moottoriveneillä ajo kielletty. Täällä kuuluisa norppakuvaaja Janne Taskinen on kuvannut kenties parhaimmat otoksensa norpista ja täällä hän järjestää myös soutuvene / norpparetkiä.

Meillä oli ikimuistoinen retki eräänä syksynä Nahkiaissalon luontopolulla. Tulimme iltapäivällä paikalle ja lähdimme eväsreppuinemme patikoimaan. Kiersimme polun tietenkin väärinpäin, jolloin ”tylsempi” metsäosuus patikoitiin ensin. Siellä männikössä meidät säikäytti kuitenkin läheltä lentoon räjähtänyt ukkometso. Saavuimme viimein rantaan ja nuotiopaikalle. Kohta alkoi etäältä kuulua häiritsevä koirien haukku. Äänet lähenivät ja neidän olivatkin valkoposkihanhia muuttomatallaan. Tuuli kävi idästä ja oli työntänyt hanhiparvet läntisemmälle reitille ja suoraan Koloveden päälle. Istuimme nuotiolla kahvitellen ja laskien hanhia. Satoja. Metsähanhet pulisivat ja valkoposkihanhet haukkuivat mennessään.

Sitten jatkoimme matkaa korkealle rantakalliolle, josta oli näkymät järvelle. Tuuli tyyntyi täysin ja pieni aallokko tasoittui saaden järvenpinnan peilityyneksi.

Ohitsemme souti kaksi reipasta soutuporukkaa ja toisen kipparina näytti olevan itse Norppa-Taskinen.

Ihailimme laskevan auringon ja metsän heijastuksia vedenpinnalle, kun huomasimme pienen luodon takana liikettä. Vesi aaltoili. Kuin suuri kala uisi vedessä. Aallon tekijä lähti liikkeelle kiertäen luodon vasemmalta. Jokin suuri siellä ui veden alla sukelluksissa. Ja toinen seurasi perässä. Kiikaroimme intensiivisesti, mutta vedenpinnan heijastus peitti näkymän veden alle täysin. Kohta jälkimmäinen sukeltaja pysähtyi ja työnsi sieraimet juuri ja juuri vedenpinnan yläpuolelle, painui takaisin upoksiin ja ne uivat kauemmaksi pois.

Palasimme illan hämärtyessä vaunulle. Hanhien muutto jatkui seuraavana aamuna ja siipiveikkoja riitti ja riitti.

Tämänkertainen näköhavaintomme norpasta jäi siis kahdeksi sieraimeksi, mutta veden aaltomaiset liikkeet olivat kuin kurkistus norpan elämään veden alla ja kuitenkin niin upeaa.

kuva taas googlesta

Susia Salamajärvellä

Kymmenkunta vuotta sitten retkeilimme Salamajärven kansallispuistossa tavoitteena nähdä poroja suurempia metsäpeuroja ja ehkä metsähanhia kesäaikaan.

Oli kesäinen poutapäivän aamu ja saapastelimme luontotuvalta kevyin askelin ja varustein reilun neljän kilometrin päähän lintutornille. Mukana oli myös lemmikkimme, pikkuinen perhoskoira. Matalahkosta tornista avautui näkymä suolammelle ja pian kiikaroimmekin suolla astelevaa kurkiparia. Seurasimme, miten ne kulkivat kaulat pystyssä tarkkaillen ympärilleen. Huomasivat varmaan meidätkin tornissa. Komeita, rauhallisia lintuja. Mielestäni kurjen kuuluisi olla kansallislintumme. Kaunis ja lämmin sää sai dramaattisen lopun, kun ukkospilvi alkoi jyrähdellä ja lähestyi meitä vasemmalta. Pian meidän pitäisi lähteä sitä pakoon, koska olimme keveissä vaatteissa ilman sadevarusteita.

Kohta huomasimme vasemmalla yhden ja sitten kaksi heinäkasaa, jotka tarkkailemme näyttivät ihmeeksemme liikkuvan pikkuhiljaa kohti kurkia heinikon suojassa. Mitä ne olivat? Kettujako? Väriltään ne olivat kuin kulottunut heinikko ja pitivät päitään aika alhaalla. Ne etenivät lähemmäksi meitä ja kurkia. Kurjet hajaantuivat rauhallisesti. Toinen lähestyi kosteampaa paikkaa lähelle lammen rantaa ja toinen hiippaili kauemmaksi. Etäisyys ”heinätuppaisiin” lyheni niiden saapuessa lähemmäksi ja heinikon harventuessa ne paljastuivat susiksi. Ne etenivät pää vaakatasossa suoraan kohti toista kurkea.

Vaikka ukkospilvi oli yhä uhkaavampi, seurasimme mielenkiinnolla luonnon näytelmää kurkien ja susien kohtaamisesta. Kohta toinen kurki nousi siivilleen ja poistui etäämmälle susien lähestyessä. Se oli ilmeisesti harhauttanut sudet kauemmaksi toisesta kurjesta ja mahdollisesta poikasesta. Sudet etenivät edelleen oikealle.

Ukkospilvi oli jo lähes päällä ja meille tuli kiire päästä sen alta pois autolle. Lähdimme siis reippaasti paluumatkalle pitkospuille ja polulle. Ukkoskuuro lähestyi oikealta ja kiihdytimme vauhdin lähes juoksuksi, kun huomasimme, että polku kääntyi voimakkaasti juuri sinne, minne myös sudet olivat menossa. ”Onko pieni koiramme vaarassa joutua ison pahan suden lounaaksi”, puuskutimme hengästyneinä. Vauhtia siis riitti ja paluumatka meni nopsaan. Sade ja ukkonen kuitenkin tavoitti meidät, mutta sudet eivät. Näin saimme mieleenpainuvan ”susikasteen”, ensi havainnosta susista luonnossa.

Tällaisilta, mutta laihemmilta, sudet näyttivät lintutornilta kiikaroidessa.

Linnansaari

Varkauden ja Savonlinnan välillä on Saimaaseen kuuluva suuri ja kaunis järvi Haukivesi ja siellä Linnansaaren kansallispuisto. Olen käynyt puiston alueella usein purjehtimassa matkapurjehduskilpailuissa gastina lähes vuosittain ja omalla kuusimetrisellä Helmsman 20 veneelläni retkeilemässä vaimoni ja myöhemmin koko perheen kanssa.

Ensimmäisellä reissullamme oli helteinen päivä ja pulahdimme uimaan veneestä Aatamin ja vähän Eevankin asussa, niin eikös hetimiten saarten takaa ilmestynyt pikaveneellä porukka, joilta puuttui merikortti. He etsivät Karvion kanavaa. Kiikarit heillä todennäköisesti kuitenkin oli venevarusteinaan.

Alue on karua, siellä on kallioisia saaria ja kääkärämäntyjä kuin meren saaristossa. Kansallispuiston alueella on Suomen ehkä tihein kalasääskikanta ja niiden häiriintymättä voi purjehtia suhteellisen läheltäkin kiikaroiden. Myös muita suurvesien tyylikkäämpiä lintuja on runsaasti, kuten kuikkia, koskeloita, nuolihaukkoja ja selkälokkeja.

Haukiveden erikoisuus on kuitenkin Saimaan norppa. Niillä on vakiopaikkoja, joissa ne oleskelevat ja pesivät. Yksi hyvistä havaintopaikoista on Linnansaaren pohjoispäässä sijaitseva Linnavuori, jonka laelta voi kaukoputkella ja kiikareilla useinkin nähdä norpan läheisellä pitkulaisella luodolla. Ehkä itse ”Nestori”.

Googlen paras norppakuva.

Siinä pää ja kuono näyttävät karvattomilta. Norppa on todennäköisesti kastanut päänsä veteen aivan äskettäin.

Eräänä kerran ollessamme Linnavuorella norppaemo poikasensa kanssa muljasivat aivan siinä edustalla ja jouduimme olemaan syömättä tuntikausia sitä katsoessamme. Ei yksinkertaisesti voinut lähteä pois niitä häiritsemättä. Viimein ne sukeltelivat kauemmaksi kalaan. Ehkä kuultuaan vatsani kovan ja uhkaavan murinan.

Isojärven yö

Lasten ollessa pieniä olimme usein vuorotellen lapsenliikkana. Ja silloin toinen sai mennä vaikka metsään. Kamera ja vapaus olivat usein riistäytyä käsistä ja leikkivuorot venähtivät pitkiksi. Pirun pitkiksi.

Eräänä alkukesän iltana Isojärven kansallispuistossa lapset olivat vaunussa valmiina iltapuuhiihin ja toisella meistä oli vapaus mennä kuuntelemaan hämärän ääniä metsään.

Ilta oli puolipilvinen, tuuli hieman puuskaisesti ja sadekuuroja oli tulossa kauniin päivän jälkeen. Lähdin kävelemään harjupolulle, jossa eksymisen vaaraa hämärässä ei ollut. Hidastin vauhtia ja pysähtelin tihein välein kuunnellen metsää. Tuulen suhinaa oksistossa, puiden natinnaa ja parkaisuja.

Seisoessani suuren männyn kupeessa lähistöltä kuului niskavillat ja käsivarret kananlihalle kohottavat äänet huu-uh, huu-uh... Huuhkaja varoitteli niin lähellä, että vaimea uh -loppu kuului. Hui vaan itsellesi, mumisin.

Polku johdatti rantaan ja eikös silloin järveltä kaikunut painajaismaisia, sydämen pysäyttäviä huutoja. Hukkuuko joku?

Ei, vaan kaakkurit kuuluttivat kevään huutoriitteineen paikalla olostaan ja reviiristään. Kyllä nyt kelpaa. Isompikin ukko saa elämyksiä oikein tukussa.

Gaagle-kuva

Paksumpi pilvi peitti ja hämärsi taivaan. Vesipisaroita ropisi puista harteille ja hatulle. Tuuli kiihtyi pilven tuomana ja metsä alkoi konsertoida niin vahvasti, että aloin harkita kääntymistä vaunulle. Pian tässä jo puutkin kaatuvat. Samassa edestä kuului valtava rytinä. Hirvi ryntää. Hyppäsin paksun puun taakse pakoon ja – ja suuri haapa kaatui eteeni polulle. Perskale, nyt käännyn takaisin.

Silloin pamautti vedessä majavan häntä ”lähtölaukauksen”, mutta minäpä maastouduin ja heräsin.

Tuo kaikki oli ollut unta. Mutta niin toden tuntuista.

Tosiasiassa totta se olikin. Kaikki oli vain tapahtunut Rouvalle minun lukiessa iltasatuja lapsille. Hän kertoi tapahtumat palattuaan iltalenkiltä ja näin siitä sitten todentuntuista unta. Hieno kokemus minullekin.